

LLOYD-ATELIER - NETERSEL

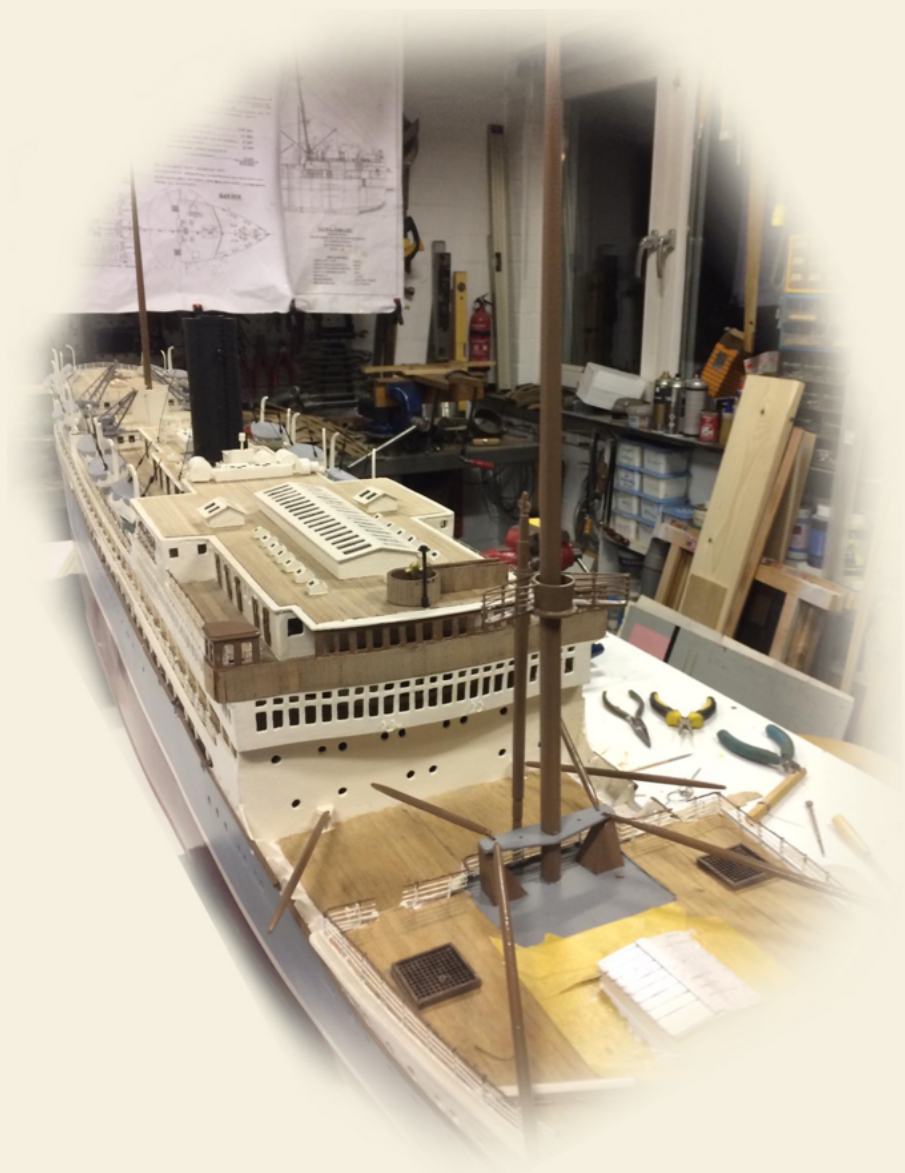
GRATIS DIGITALE NIEUWSBRIEF VAN LLOYD-ATELIER - NETERSEL

EERSTE JAARGANG - NUMMER: 3 - MEI 2019

In dit nummer onder andere:

- * Jaarlijkse Slamat-herdenking voor het eerst in Netersel.
- * De ondergang van het ss Soekaboemi op 27 december 1942.
- * Het scheepsmodel van de Sibajak wordt een 'topper'!
- * Het schip van de maand: ms Loire Lloyd.
- * Nieuwe rubriek: 'Flessenpost'.

Het Sibajak-scheepsmodel nadert haar voltooiing

Dit gratis, digitale magazine is bestemd voor relaties van het Lloyd-Atelier te Netersel.
Inschrijven en uitschrijven s.v.p. via e-mailadres: Lloydexpo19@gmail.com

COLOFON:

'LLOYD - ATELIER' - NETERSEL

Eindredactie: Ed van Lierde
Tekstcorrectie:
Josje van Lierde-Olivier

Uitgever:
Ed van Lierde - Netersel
Telefoon: 0497 - 840999
E-mail: Lloydexpo19@gmail.com

KATA PENGANTAR

De ontwikkelingen rond het Lloyd-erfgoed zijn allesbehalve in rustig vaarwater gekomen en het is voor mij even wennen dat nog erg veel 'gegist' moet worden naar belangrijke koersveranderingen, bij het huidige KRL-Erfgoedcentrum met soms verstrekkende gevolgen. Het woord 'ontmantelen' is door het nieuwe bestuur gebruikt en in werking gezet, dat roept vragen op waarvan je nooit gedacht had dat die ooit gesteld zouden moeten worden.

Zoals u weet, blijf ik in het Brabantse het Lloyd-erfgoed, in ateliervorm, belichten. Ik ben er absoluut geen voorstander van dat instanties, die met het Lloyd-erfgoed bezig zijn, zaken dubbel uitvoeren. Juist om die reden is het belangrijk om precies te weten wat het nieuwe bestuur, na de door haar doorgevoerde 'ontmanteling', nog voor de, in de stichtingsstatuten vastgelegde museumdoelstelling, gaat betekenen. "Het uit de vergetelheid houden van de Koninklijke Rotterdamse Lloyd en al haar voorgangers", betekent voor een organisatie die zich daar serieus mee bezig wil bezighouden, dat daarbij het buitenlandse werkterrein van de Rotterdamse Lloyd een significante rol dient te spelen. Met name Nederlands Indië/Indonesië is onlosmakelijk met de Lloyd verbonden, sterker nog, de ultieme reden van het ontstaan van onze Lloyd! Het is daarom pijnlijke vast te moeten stellen dat het nieuwe bestuur zich terugtrekt naar uitsluitend het Lloydkwartier en het Rotterdamse havengebied.

Graag wil ik o.a. daarover met oud Lloyd-medwerkers en andere Lloyd-geïnteresseerden van gedachten wisselen. Bij de nieuwe rubriek: 'Flessenpost', heb ik die gelegenheid vanaf deze uitgave gecreëerd, daar kunt u commentaar leveren, vragen stellen en ook ideeën naar voren brengen belangrijk? Laat van u horen!

Ed van Lierde

JAARLIJKSE SLAMAT HERDENKING OP 27 APRIL

De lente heeft in het Brabantse enthousiast haar intrede gedaan en dat is fijn omdat we de afgelopen maanden ons gefocused hebben op de opbouw van het Slammat-monument, inclusief verhard pad en de nodige aanplanting waaraan meerdere familieleden van onze Slammat-slachtoffers hebben bijgedragen **dank nog daarvoor!!**

Op zaterdag 27 april jongstleden was het zover, ietwat uitgedund door medische ongelukjes kwamen wat minder familieleden dan gebruikelijk opdagen, hetgeen weer gecompenseerd werd door een interessante discussie over de zin en mogelijkheden kleinkinderen structureel bij onze Slammat-herdenkingen te betrekken. Afsproken is dat de herdenking op zich nog meer een familieaangelegenheid gaat worden en

dat zij daarom een persoon uit hun midden zullen gaan aanwijzen die onze onvergetelijke Frans kan vervangen. Zoals eerder beloofd, blijven Ed & Josje de organisatie op locatie-Netersel organiseren, uiteraard zolang wij beiden daartoe in staat mogen blijven.

Vanwege een medische ingreep in de tweede helft van april ben ik gedwongen het (fysiek) rustiger aan te doen, een vervelende complicatie onderstreept de noodzaak daarvan. In mei komen enkele oud Lloyd-collega's/vrienden in Netersel helpen bij het opknappen van de beschikbare ruimten die tezamen de Lloyd-galerie gaan vormen. Die ruimten staan nu vol met collectie-items en moeten uiteraard eerst leeg voordat er gerepareerd en opgefrist kan worden. Daarna komt natuurlijk het leukste deel van de renovatie, namelijk het opzetten van het nieuwe Lloyd-Atelier.

Vanaf wanneer kunt u een afspraak maken?

In het vorige nummer schreef ik in dit verband nog over atelier-bezoekafspraken vanaf mei, maar vanwege de opgelopen vertragingen gaat 'oplevering' zeker nog een paar maanden duren en lijkt het een betere oplossing om potentiële bezoekers te verwijzen naar informatie daarover in een van de volgende nummers van dit digitale magazine. Mocht u vóór die tijd toevallig in de buurt zijn, dan bent u in het Brabantse overigens ook al van harte welkom, s.v.p. ook dan graag wel vooraf een telefoontje of e-mail.

Lezers aan het woord laten geeft een magazine tweerichtingverkeer en dit is weer nodig om een digitale nieuwsbrief voor diezelfde lezer interessanter te houden en tegelijkertijd de redactie te laten zien wat bij de lezer leeft.

Het is duidelijk niet onopgemerkt gebleven dat er rond onze Lloyd veel aan het veranderen is en het is dan ook niet verwonderlijk dat ik de laatste maanden veel reacties krijg die wijzen op zorgen die bij onze achterban leven, deze rubriek wil andere andere daarvoor een uitlaatklep zijn. Mits niet te uitgebreid zijn uw mening en vragen over de ontwikkelingen bij het Lloyd-Atelier ook van harte welkom en worden

zoveel mogelijk in deze rubriek ondergebracht. Meningeën zijn dus van harte welkom en we gaan ervan uit dat die zo goed mogelijk worden onderbouwd.

Kortom: Wij roepen u hierbij graag op korte bijdragen in de vorm van vragen, opmerkingen etc. te deponeren op het e-mailadres: Lloydexpo19@gmail.com, waarna ik deze bijdragen zoveel mogelijk in het daaropvolgende magazine zal proberen te plaatsen.

AANKOPEN BESTEMD VOOR DE 'ED VAN LIERDE-COLLECTIE'

1. Aankoop SPERRY - Off - course - alarm

Het bekende gyrokompas deed in 1911 haar intrede op zeeschepen, daaraan gekoppeld was een alarm in gebruik waarbij de wachtdoende nautisch officier gewaarschuwd werd voor het 'uit de koers lopen' van het schip. Hiernaast ziet u onze aankoop van een versie die direct aan het magnetisch kompas gekoppeld was. Het voordeel hiervan was dat bij uitval van electriciteit de gyrokompassen ook uitvielen, maar dat de magnetische kompassen altijd bleven werken. Hiernaast ziet u het aangekochte exemplaar uit de jaren '60 van de vorige eeuw. In het beroemde Britse National Maritime Museum te Greenwich-London staat ook een exemplaar.

2. Aankoop Rotterdamsche Lloyd wandkaart - Nederlands Indië

In maart werd (wederom via Marktplaats) de bekende Rotterdamsche Lloyd-kaart van Nederlands Indië aangekocht, inclusief een lijst van al onze aanloophavens in de 'Gordel van 'Smaragd'. Sommige lezers zullen deze prachtige, vooroorlogse wandkaart al eerder in mijn collectie hebben gezien en dat klopt inderdaad want een grotere versie was te zien onder de glasplaat van de kaartentafel die in Oudehorne en later ook in Rotterdam werd tentoongesteld.

De ingelijste kaart (links) is dus wat kleiner en heeft de afmeting van: 74 bij 58 cm.

Het ss SOEKABOEMI

Vlak na de Tweede Wereldoorlog verscheen in het personeelsblad van de Koninklijke Rotterdamse Lloyd; "ONS NIEUWS" een serie artikelen met de naam: "De tol welke onze maatschappij aan de oorlog ter zee betaalde". Door in elk volgend nummer van het **Lloyd-Atelier magazine** in deze rubriek aandacht te besteden aan een van die artikelen willen wij de slachtoffers eren die voor hun en onze vrijheid de hoogst mogelijke prijs hebben moeten betalen. De tekst en bijbehorende foto's zullen wij telkens integraal plaatsen en zo mogelijk aanvullen met andere relevante afbeeldingen.

De tol welke de Maatschappij aan de oorlog ter zee betaalde

IX

Verslag van de ondergang van het
s.s. „Soekaboemi” op de Atlantische
Oceaan op 27 December 1942

Het s.s. SOEKABOEMI werd bij het uitbreken van de oorlog door de Nederlandse regering gevorderd en heeft tot December 1942 gevaren in dienst van de Geallieerde oorlogvoering, waarbij vele moeilijke en gevaarlijke reizen tot een goed einde werden gebracht. Op 17 December 1942 vertrok het schip uit de haven van Glasgow voor een nieuwe reis met een lading stukgoederen en enkele passagiers naar een haven in de Verenigde Staten.

Tot 26 December verliep de reis zonder vermeldenswaardige voorvallen. In de nacht van 26 op 27 December werd het schip door een

vijandelijke onderzeeër aangevallen. Bij deze aanval werd het schip door een torpedo getroffen, die het zodanig beschadigde, dat het begon te zinken en daarom door de bemanning verlaten moest worden. De sloepen kwamen goed te water, maar door niet opgehelderde oorzaak geraakten enkele opvarenden in zee. Vermoedelijk zonk het schip zo snel, dat zij niet tijdig in de boten konden komen, maar door het over de dekken stromende water over boord gespoeld werden. De inzittenden der reddingsboten stelden pogingen in het werk de drenkelingen te redden en slaagden er ook in een aantal hunner over te nemen. Er stond een stijve zuidwestelijke bries met matig hoge deining. Bovendien heerste er de diepe duisternis van de winternacht op betrekkelijk hoge breedte. Deze omstandigheden bemoeilijkten de reddingspogingen zeer. Desondanks werden, nadat bij het appél in de boten bleek dat de timmerman Arend Enklaar vermist werd, de pogingen tot redding voortgezet. Het zoeken naar de vermiste had evenwel geen resultaat, zodat de pogingen ten slotte moesten worden opgegeven. Aangenomen moest worden, dat de vermiste reeds verdronken was. De gezagvoerder heeft tegenover de bevoegde autoriteiten verklaard, dat de verongelukte het laatst gezien is toen hij, met zwemvest om, behulpzaam was bij het te water laten van één der sloepen.

Het vijandelijke schip, dat de SOEKABOEMI had aangevallen, heeft geen pogingen aangewend de schipbreukelingen te redden. Het heeft niet naar hen omgezien en liet hen in de winternacht in het midden van de Noord-Atlantische Oceaan aan hun lot over.

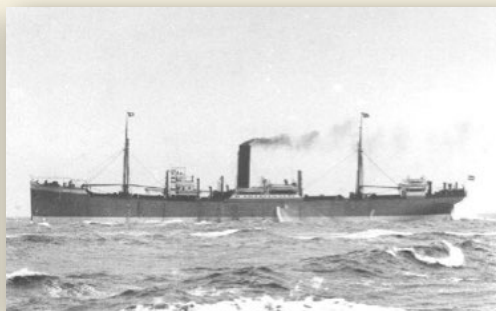
Aangezien alle scheepspapieren verloren zijn gegaan, is de bepaling van de juiste positie van het schip, toen dit onderging, niet mogelijk. Ruw genomen heeft de ramp in het midden van de Atlantische Oceaan plaats gevonden.

Na dagen rondzwalken met alle ontberingen verbonden aan het verblijf in open boten in het winterseizoen op deze betrekkelijk hoge breedte, waarvan de bijzonderheden beter achterwege kunnen blijven, werden de inzittenden van één boot door een corvet aan boord genomen en op 4 Januari 1943 in St. John's op New Foundland aan land gebracht. De schipbreukelingen in de andere boten, die bij elkaar waren gebleven, werden door een ander schip gered en op 9 Januari in Halifax, Nova Scotia, aan wal gebracht.

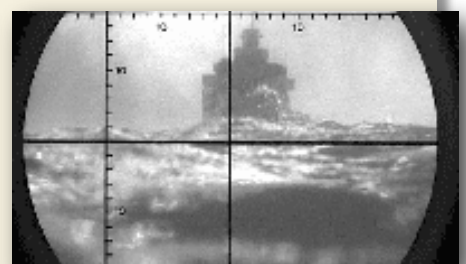
Het aanzienlijke aantal slachtoffers, dat de meedogenloze zee-oorlog reeds had geëist, werd bij deze scheepsramp weer met één vermeerderd.

ss Soekaboemi in - 1923

ss Soekaboemi in volle vaart

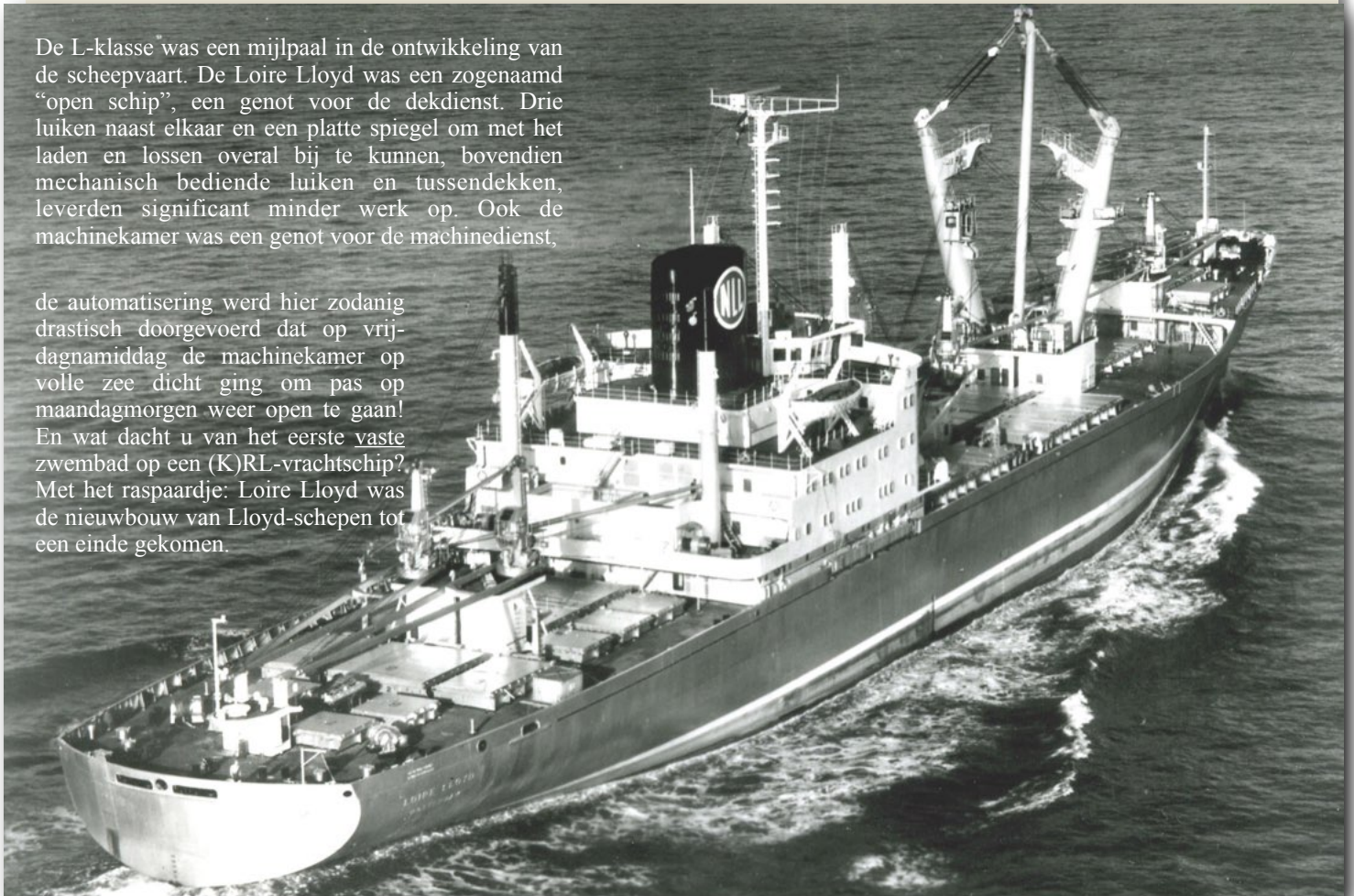
Periscoopzicht vanaf onderzeeër

Karakteristiek

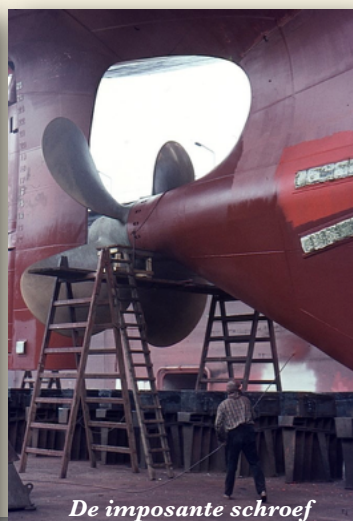
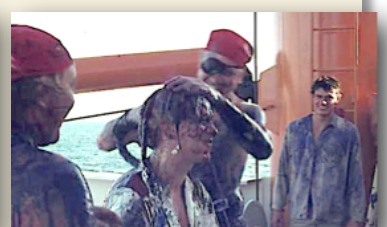
Het motorschip Loire Lloyd was het allerlaatste schip dat voor de Koninklijke Rotterdamse Lloyd werd gebouwd. Op de Japanse scheepswerf "Nippon Kokan Kabushiki Kaisha" te Shimizu werd ze op 27 april 1967 gedoopt door mevrouw A. Boeles-Lycklama à Nijeholt, echtgenote van de heer W.E. Boeles, voorzitter van het college van commissarissen van de KRL. Samen met haar zusterschepen ms Leuve Lloyd, ms Neder Lek en ms Neder Linge (beide laatste van de SMN), kwam de Loire Lloyd van de tekentafel van Ir. Ernst Vossnack. Hij ontwierp daarmee de vier meest modernste en snelste motor-vrachtschepen ter wereld!

De L-klasse was een mijlpaal in de ontwikkeling van de scheepvaart. De Loire Lloyd was een zogenaamd "open schip", een genot voor de dekdienst. Drie luiken naast elkaar en een platte spiegel om met het laden en lossen overal bij te kunnen, bovendien mechanisch bediende luiken en tussendekken, leverden significant minder werk op. Ook de machinekamer was een genot voor de machinedienst,

de automatisering werd hier zodanig drastisch doorgevoerd dat op vrijdagmiddag de machinekamer op volle zee dicht ging om pas op maandagmorgen weer open te gaan! En wat dacht u van het eerste vaste zwembad op een (K)RL-vrachtschip? Met het raspaardje: Loire Lloyd was de nieuwbouw van Lloyd-schepen tot een einde gekomen.

Technische gegevens

Hoofdmotor: Stork, type: SW 6x90/170 met grote boring, 17.000 apk bij 115 omw./min., drie Stork-hulpmotoren ROH opgesteld en gekoppeld aan een 375 kw Heemaf generator 440V draaistroom, Lengte: 162 meter, Breedte: 23,7 meter, Holte: 14 meter, Diepgang: 9,05 meter, Draagvermogen: 12.080 ton, Bruto tonnage: 12.897, Ruiminhoud: 696.000 kubieke voet, een 130-tons Stülckenmast, acht 10- en 15 tons laadbomen, zes 5-tons ASEA-dekkranen, Dienstsnelheid 21 mijl/uur, Classificatiebureau: Lloyd's Register. Ten behoeve van de snelheid werd aan de onderwatervorm van de Loire Lloyd extra aandacht besteed, waaronder een bulbsteven, de "clear-water" stern, het vrijhangende "Oertz"-roer. Zij werd hiermee zoals gezegd het snelste vrachtschip ter wereld.

*De imposante schroef**Eimert de Waard bij zwembad**Bij Hoek van Holland- 1967**Een fikse storm op volle zee**Neptunusfeest - 1971*

Op de voorpagina van dit magazine gaf ik het al aan het Sibajak-scheepsmodel dat door Arnoul Lormans wordt gebouwd, nadert haar voltooiing. Als je in de werkplaats van Arnoul het model staat te bewonderen, wordt duidelijk dat hij, na zijn indrukwekkende prestatie met het ss Gedé-scheepsmodel (90 cm.), dit met het ms Sibajak (161 cm.) zelfs aan het overtreffen is. Als voormalig 'leraar-handvaardigheid' heeft hij van zijn toenmalige werk nu duidelijk zijn hobbie gemaakt. Om dat vooral zo te houden, hebben we in de afgelopen achttien bouwmaanden 'dead lines' vermeden en hebben het met name voor hem 'chill' gehouden. Alhoewel zijn echtgenote, Patty er soms anders over denkt, als weer eens een grote vitrine een tijdje in de huiskamer moet staan of als er wéér geen tijd is om een andere (belangrijke) klus aan te pakken, is het wellicht een goed idee en de hoogste tijd de vrouwelijke wederhelften te danken voor het geduld dat ze hebben willen opbrengen en denk maar zo: "Een vent die zich verveelt, is lastiger dan een vent die zijn passie uitvoert!" Ik kan daar breeduit over meespreken! Intussen begint Arnoul zich nu al te realiseren dat hij straks zijn schepping node zal gaan missen! Hieronder een afbeelding van een indrukwekkend 'scheepsmodel in wording' dat door vele nog in leven zijnde oud Sibajak-opvarenden en -passagiers hooglijk zal worden gewaardeerd. We houden u uiteraard op de hoogte wanneer zij in het Lloyd-Atelier te Netersel te bewonderen is.

Grondlegger Willem Ruys J.D. Zn. met zijn vlag en eerste zeilschip,
het barkschip: 'Cornelis Wernard Eduard' - 1839

